

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุสามเณรในเขตบางกอกน้อย จำนวน ๑๓ วัด ประชากรรวม ๑๓๐ รูป และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๗รูป ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	สำนักเรียน	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
		นักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
๑	วัดคูสิตาราม	๑๐	
๒	วัดระฆังโฆสิตาราม	๑๐	
๓	วัดพระยาทำ	๑๐	
๔	วัดสุทธาราม	๑๐	
๕	วัดศรีหไกรสร	๑๐	

๖	วัดชินวราราม	๑๐	
๗	วัดศรีสุदारาม	๑๐	
๘	วัดอมรินทราราม	๑๐	
๙	วัดสุวรรณาราม	๑๐	
๑๐	วัดคงมูลเหล็ก	๑๐	
๑๑	วัดเจ้าอาวม	๑๐	
๑๒	วัดโพธิ์เรียง	๑๐	
๑๓	วัดบางขุนนนท์	๑๐	
รวม		๑๓๐	๕๗

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองโดยต้องการให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการที่จะศึกษา พร้อมทั้งนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริงจำนวน ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ลักษณะของแบบสอบถามฉบับนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า(Likert scale)โดยมีการพิจารณา ๕ ระดับดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ ๓ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ
แนวทาง การพัฒนาการ การจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ใน ๕ ด้านคือ

๑. ด้านหลักสูตร
๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน
๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน
๔. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล

๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ
เอกสาร คู่มือการบริหารจัดการศึกษา การเรียนการสอนของครูคณะสงฆ์ไทยที่เกี่ยวข้อง และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสร้างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเป็น
คำถามปลายปิด (Close Ended Question) มีทั้งให้เลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น ๕ ระดับ และคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อ
เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและตอบได้โดยเสรี

๒. เมื่อได้สร้างแล้วผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และให้
ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน คือ ๑) พระปลัด ดร. อวิรุทธิ์ อานนุโท, ๒) ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ๓) รศ. ดร.
สมชาย พิทักษ์ธนาคม ๔) ผศ.ดร. สมศักดิ์ บุญป๋, ๕) และ ได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความชัดเจนของภาษาและความ
ครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งได้ค่า I.O.C. อยู่ระหว่าง ๐.๖๗-๑.๐๐ และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมา
ปรับปรุง ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสำนักเรียน
พระปริยัติธรรมในกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้จำนวน ๑ วัด ซึ่งมีผู้ตอบ
แบบสอบถามจำนวน ๓๐ รูป และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)^๑ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ของ
แบบสอบถาม ดังนี้

^๑ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖ (กรุงเทพมหานคร:สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕), หน้า ๘๖.

๑) ชุดสำหรับนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านดังนี้ ๑. ด้านหลักสูตรได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๖๘๓, ๒. ด้านการจัดการเรียนการสอนได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๔๕๑, ๓. ด้านสื่อการเรียนการสอนได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๔๒๘, ๔. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๕๑๒, ๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ๐.๕๐๗,

๔. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเดิม เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและเสนอแนะจนได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

๕. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว ไปทดลองกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๓๐ คนแล้ว นำไปหาค่าความเชื่อมั่น เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยวิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา-โท-เอก ซึ่งผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ของนักเรียนได้เท่ากับ ๐.๔๙๖ และค่าสัมประสิทธิ์ของมัธยมศึกษา-โท-เอก ได้เท่ากับ ๐.๕๙๖ ค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ จึงถือว่าแบบสอบถามนี้ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้

๖. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูสำนักพระปริยัติธรรม แผนกธรรมในเขตบางกอกน้อย ๕ ประเด็น โดยสัมภาษณ์เจ้าสำนักเรียนและครูสอนจำนวน ๒๗ รูป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อถือแล้ว และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรงประเด็นที่ศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยทำหนังสือจาก ผู้อำนวยการหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความเมตตาอนุเคราะห์จากเจ้าสำนักเรียนเขตบางกอกน้อย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. ผู้วิจัยประสานงานไปยังสำนักเรียนวัดคูสิตาราม, วัดระฆังโฆสิตาราม, วัดพระยาทำ, วัดสุทธาราม, วัดศรีหไกรสร, วัดชินวราราม, วัดศรีสุदारาม, วัดอมรินทราราม, วัดสุวรรณาราม, วัดคงมุลเหล็ก, วัดเจ้าอาม, วัดโพธิ์เรียง, วัดบางขุนนนท์ ที่เป็นกลุ่มประชากร ในการวิจัยเพื่อขอความเมตตาอนุเคราะห์ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร

๕. รวบรวมข้อมูลตรวจนับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น ๕๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จากสำนักเรียนวัดคูสิตาราม, วัดระฆังโฆสิตาราม, วัดพระยาทำ, วัดสุท

ธาราม, วัดศรีหไกรสร, วัดชินวราราม, วัดศรีสุธาราม, วัดอมรินทราราม, วัดสุวรรณาราม, วัดคงมุลเหล็ก, วัดเจ้าอาม, วัดโพธิ์เรียง, วัดบางขุนนนท์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๕ เป็นเวลาทั้งสิ้น ๑๐ วัน

๖. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage)

๒. วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาและปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี เขตยานนาวา-สาทรบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายชื่อและรายด้าน ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดคะแนนเป็น ๕, ๔, ๓, ๒, และ ๑ ตามลำดับ แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด
๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อย
๒.๕๑- ๓.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยปานกลาง
๓.๕๑- ๔.๕๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมาก
๔.๕๑- ๕.๐๐	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมากที่สุด

๓. วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเขียนในลักษณะความเรียง ประกอบบริบท

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ที่ใช้อย่างแพร่หลาย คือ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จะเป็นค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

๑. ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage)

๒. ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$

๓. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D

๔. การวิเคราะห์หาค่า t- Test and F-Test (one-way anova) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลความผันแปร